

Савез независних
социјалдемократа

СНСД

за нове чланове

20 година са вама

Добро дошли у највећу политичку странку у Републици Српској - Савез независних социјалдемократа - СНСД!

Драги пријатељи,

Хвала вам што сте се учланили у Савез независних социјалдемократа и тако постали дио највеће политичке породице у Републици Српској. Свако од вас је имао лични мотив због којег је одабрао баш СНСД. Можда желите да створите нова познанства, да се дружите, можда сматрате да чланство у странци може да вам помогне у каријери, а неки од вас сигурно хоће да се опробају на политичкој сцени. Без обзира који је ваш разлог - сви сте добродошли.

Можда сте од оних који већ имају политичког искуства, а можда се и први пут срећете са политиком. И за једне и за друге има мјеста у СНСД-у. Да бисте се лакше укључили у рад странке, припремили смо овај приручник који објашњава шта је то политичка странка, коју идеологију заступамо, каква је политичка организација Републике Српске и БиХ, и даје „личну карту“ СНСД-а. Описане су најчешће активности странке, шта можете очекивати од странке, а шта странка очекује од вас.

Желим вам да се угодно осјећате као чланови СНСД-а.

Милорад Ђодик с.р.

Садржај

Шта је политичка странка?	2
Разлика између политичке странке и других удружења	2
Услови за функционисање странке	2
Политичке странке по идеологији.....	3
Социјалдемократија.....	4
Политичко уређење Републике Српске и БиХ	5
Историјат СНСД.....	8
Организација СНСД.....	10
Чланство у СНСД.....	12
Финансирање СНСД	13
Предизборне кампање	13
Активности у СНСД.....	15
Иницијатива чланова СНСД	16
Комуникација у СНСД.....	16

Шта је политичка странка?

Прво питање које се намеће јесте шта је политичка странка, која је њена улога у друштву и зашто би се неко уопште учланио у политичку странку? Постоји много дефиниција странака, а ми ћемо покушати да их објаснимо на најједноставнији могући начин.

Сви људи не размишљају на исти начин, зато и настају различите политичке странке. Вербални конфликти и различити ставови међу људима су потпуно нормални. Потискивање сукоба мишљења или забрана мирних облика политичке борбе може довести до губитка слободе. Ако се спријечи јавно изношење различитих ставова, насиље остаје једина алтернатива.

Странке су добровољни савези људи који имају сличне политичке циљеве и мишљења, који праве приједлоге за рјешавање проблема, кандидују своје чланове за парламенте и службе у влади, да би након успјеха на изборима у овим институцијама оствариле своје програме.

Може се рећи да су политичке странке „мегафон“ народа. Оне треба да препознају политичке ставове, циљеве, бриге, жеље и потребе једног народа и да их претворе у државну вољу. Странке су, осим тога, мјесто где политички подмладак сазнаје основе о политици, препознаје плодно тло за себе и одакле му је омогућен улазак у политику. Успјех унутар странке има за циљ улазак у владајуће структуре. На тај начин странке представљају окупљалишта будућег водећег кадра једне нације. Странке имају улогу у формирању политичких лидера коју нико и ништа друго у друштву не може преузети.

Разлика између политичке странке и других удружења

Странка мора препознати вољу народа и редовно учествовати у представљању народа. Представничка улога политичких странака траје дужи временски период и односи се на ширу области дјеловања. Тиме се странка разликује од удружења (нпр. невладине организације) која не носе политичку одговорност за све области, или од грађанских иницијатива које имају утицаја, али не преузимају на себе политичко представљање.

Политичко удружење које има за циљ да буде признато као странка, мора иступати у јавности. **Ко се устручава свјетла јавности и дјелује само скривено, не испуњава услове да постане политичка странка.**

Услови за функционисање странке

Странка је удружење грађана и њено оснивање је регулисано Законом. Свака политичка странка мора да има:

- Идеологију,
- Политички програм, и
- Статут.

Политичка идеологија је скуп идеја које служе као основа за организовану политичку акцију; њима се настоји одржати, мијењати или срушити постојеће стање у друштву.

Политички програм је конкретизација идеологије и образложение политичких циљева за које се странка залаже и метода њеног политичког дјеловања. То је основа за окупљање политичких присталица и оних који имају сличне ставове, заједничке циљеве и интересе да их остваре.

Статут је формални акт којим се утврђују односи међу члановима странке, њихова права и обавезе. Организациона структура странке је хијерархија путем које странка остварује своје програмске циљеве. Од успјешности организације зависи друштвена снага странке.

Странке по функцији у политичком систему

Владајућа странка: Ово је странка која је била успјешна на изборима и остварила побјedu, има већину у парламенту и може да именује чланове владе до сљедећих избора. Наравно, може постојати више владајућих странака које заједно, као коалиција, формирају владу.

Опозициона странка: Ова странка је на изборима имала мањи број гласова и у парламенту представља опозицију. Може постојати више опозиционих странака чији је циљ да се, нудећи своја алтернативна рјешења, допадну бирачу и да му се на тај начин, препоруче за сљедеће изборе.

Политичке странке по идеологији

Политичке идеологије описују **циљеве** (како би друштво требало бити уређено) и **методе** (који је набољи начин да се дође до тог поретка). Разликујемо их по положају на политичком спектру (љевица, центар и десница), иако, поготово у посљедње вријеме, ове границе нису баш оштре.

Као примјер наводимо 8 најзначајнијих политичких група које тренутно постоје у Европском парламенту и које чине политичке странке сличне идеологије, без обзира из које државе ЕУ долазиле.

ДЕМОХРИШЋАНИ	СОЦИЈАЛ-ДЕМОКРАТИ	ЛИБЕРАЛИ	НАЦИОНАЛНИ КОНЗЕРВАТИВЦИ

Социјалдемократија

СНСД је по свом идеолошком опредјељењу социјалдемократска странка. Шта је социјалдемократија и одакле потиче?

латински *sociare* – спајати, удрживати

Почеци социјалдемократије се вежу за прву половину 19. вијека и велике западноевропске револуције. Сљедбеници Роберта Овена у Великој Британији и Сен Симона у Француској почели су своја увјерења да називају „социјализмом“. Да би се нагласио демократски карактер социјализма овај термин прерастао је у назив социјалдемократија.

Социјализам и социјалдемократија данас се најчешће користе као синоними, јер иако у теорији постоји разлика, у пракси је она мала.

Социјализам је настало као реакција на друштвене и економске промјене у Европи настале индустријализацијом. Социјалистичке идеје се везују за настанак класе индустријских радника који су били сиромашни и понижени - имали су ниске плате, дјеца су морала радити, радни дан трајао је 14 часова, пријетња незапосленошћу увијек је била присутна. Зато су социјалисти тражили радикалну алтернативу индустријском капитализму.

Социјалистичке странке временом усвајају законске и изборне тактике. До краја I свјетског рата социјалистички сијет био је подијељен на странке које су моћ тражиле кроз изборе и пропагирале мирне реформе, и оне, у мање развијеним земљама Источне Европе као што је Русија, које су говориле о сталној потреби за револуцијом.

Од 50-тих година 20. вијека европске социјалдемократске странке доживјеле су велики успон и сада су на власти у многим земљама. Савремена социјалдемократија више не тежи да укине капитализам, већ да га, кроз умјерену државну интервенцију, обузда и упрегне у борби за остварење ширих друштвених интереса који представљају фундаменталне вриједности које социјалдемократија промовише, као што су: солидарност, једнакост, брига о сваком појединцу или групи, социјална правда, парламентарна демократија и владавина права, развој синдикализма, очување здраве животне средине, родна и старосна равноправност, пријатељски однос државе према грађанима, мирољубива политика и спречавање оружаних сукоба...

Савез независних социјалдемократа своја основна идеолошка опредјељења представља у политичком програму који се може наћи на адреси: <http://www.snsd.org/images/dokumenti/politickiProgram.pdf>

Политички програм СНСД представља основу нашег политичког дјеловања, усклађен је са основним вриједностима социјалдемократије и није подложен честим промјенама. Међутим, како се околности у друштву мијењају, јавља се потреба да политичка странка искаже своје политичке ставове о одређеним питањима и појавама. Тако настају изборне платформе, међустраницки споразуми и политичке декларације.

СНСД има праксу да на Сабору, свом највишем органу, који се по правилу одржава сваке четири године, усваја декларације које представљају основне правце дјеловања у наредном периоду. На свом V Сабору, одржаном 2015. године, Савез независних социјалдемократа усвојио је три декларације:

- Република Српска слободна и самостална - будућност и одговорност
- Декларација о економском развоју
- Декларација о антифашизму

Прије свега, декларација „Република Српска слободна и самостална“ показује да у овом тренутку фокус свог дјеловања СНСД усмјерава на враћање надлежности Републици Српској, које су јој неуставно, одлукама високох представника, одузете, све до доношења одлуке о самосталности.

Политичко уређење Републике Српске и БиХ

Босна и Херцеговина се састоји од два ентитета - Републике Српске и Федерације БиХ, те Дистрикта Брчко. Основна административна јединица локалне самоуправе у Републици Српској и БиХ је општина/ град. Република Српска се састоји од 57 општина и 7 градова. Град Источно Сарајево састоји се од 6 општина, док градови Бања Лука, Пријedor, Добој, Бијељина, Зворник и Требиње немају општина већ чине једну целину.

Право да бирају и буду бирани имају сви пунолетни грађани. Регистрација за гласање је пасивна, па ће сви који добију личну карту бити и на бирачком списку. За сваки случај прије избора проверите на које сте бирачко мјесто распоређени. То можете урадити онлајн, на веб страници Централне изборне комисије, у канцеларији странке, а бирачки спискови биће доступни и у објектима где су бирачка мјеста.

Мандат свим изабраним представницима је 4 године, а редовни избори се по правилу одржавају прве недјеље у октобру.

У свим општинама и градовима, одборници који ће чинити скупштину, бирају се директно. Број одборника зависи од броја регистрованих бирача и иде од минимално 11 до максимално 31 одборника. Зависно од резултата пописа становништва из 1991. године, неке општине имају обавезу да међу одборницима буде 1 или 2 представника националних мањина који се бирају са посебних листа.

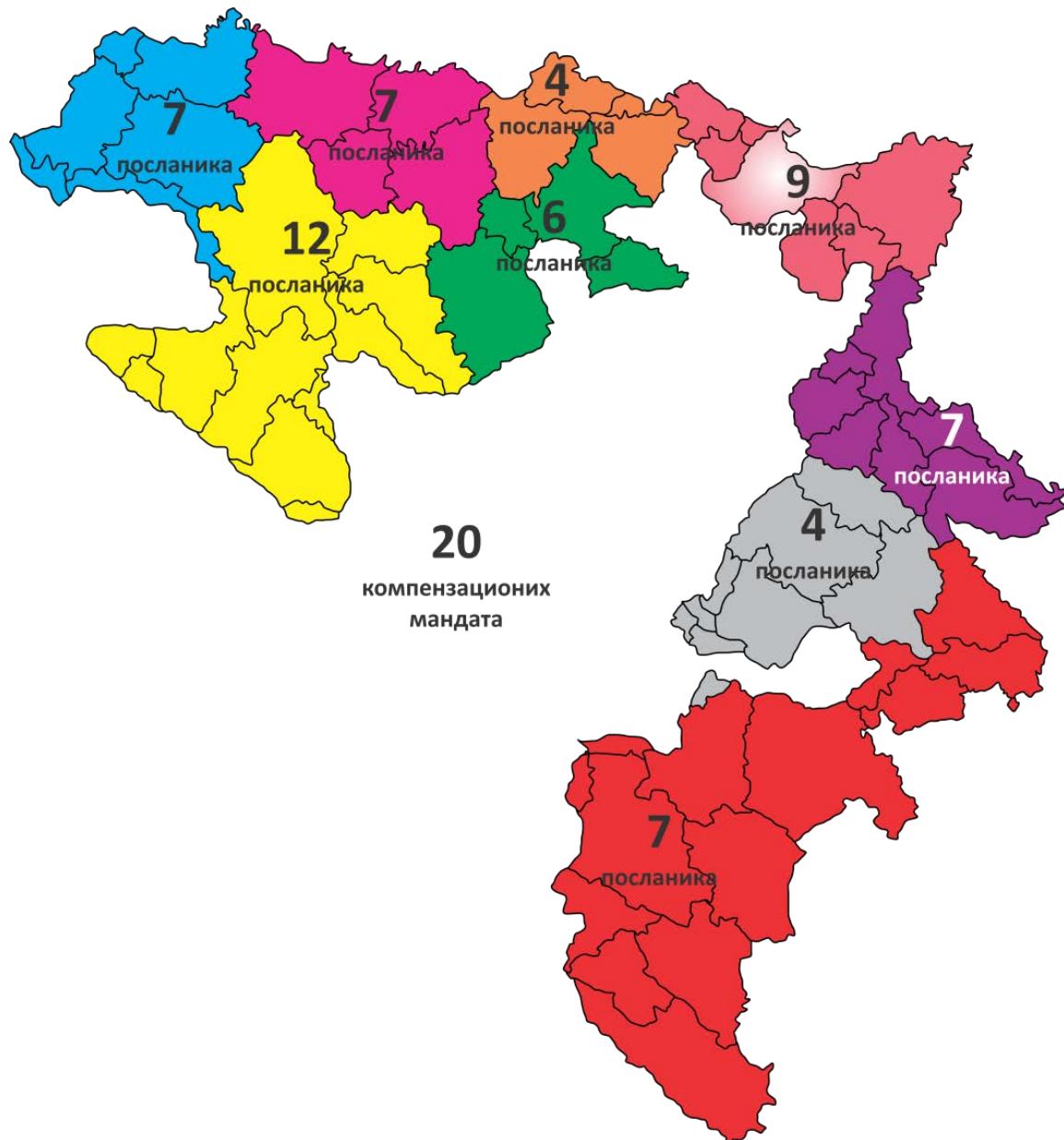
Начелници, односно градоначелници се бирају директно на изборима. Градоначелник Источног Сарајева, као и одборници у Скупштини Града бирају се индиректно, тј. бирају их одборници 6 скупштина општина које чине Град. Локални избори се по правилу

одржавају сваке 4 године. Од потписивања Дејтонског споразума до данас локални избори одржани су пет пута, посљедњи 2012. године, што значи да нас 2016. године очекују сљедећи.

Мандат начелнику или градоначелнику може престати и раније опозивом. Иницијативу за опозив начелника/ градоначелника може покренути једна трећина одборника или 10% бирача уписаных у бирачки списак општине/ града. Скупштина општине/ града дужна је све иницијативе за опозив да стави на дневни ред. Одлука о опозиву доноси се простом већином укупног броја одборника. Поступка опозива начелника/ градоначелника проводи се у року од 30 дана од ступања на снагу одлуке о опозиву.

Грађани одлучују о опозиву непосредним тајним гласањем. Ако се за опозив изјасни натопловична већина грађана изашлих на гласање о опозиву. Ако су грађани против опозива, нови опозив се не може покренути у року од годину дана.

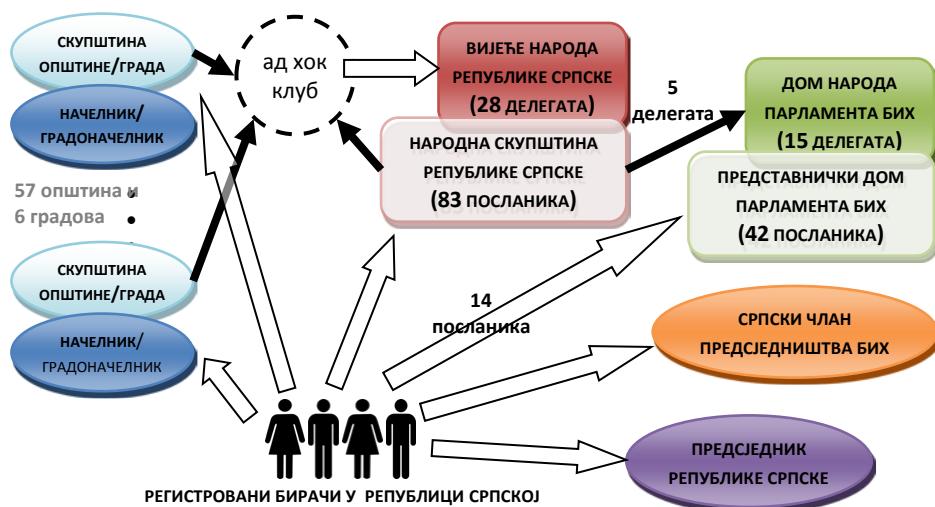
Изборне јединице у Републици Српској

Општи избори се такође одржавају сваке 4 године. Народну скупштину Републике Српске чини 83 посланика које бирају бирачи из Републике Српске. Република Српска је подијељена у 9 изборних јединица из којих се, пропорционално броју регистрованих бирача бира одређен број посланика (погледај слику) и тај збир је 63. Осталих 20 посланика добијају мандат на компензационој листи. У Републици Српској и БиХ је на снази пропорционални изборни систем, те политичке странке пропорционално броју гласова освајају мандате, под условом да пређу изборни праг од 3% гласова.

Кандидатске листе су отворене, па бирачи бирају којем кандидату или кандидатима са листе да дају глас. У Народној скупштини Републике Српске мора постојати минимална заступљеност конститутивних народа, тј. мора бити најмање 4 представника Срба, Хрвата и Бошњака.

Кога бирају грађани Републике Српске

Представнички дом Парламента БиХ чини 42 посланика - од тога се 14 бира са територије Републике Српске, а 28 са територије Федерације БиХ. Начин избора је сличан Народној скупштини, с тим да је Република Српска за ове изборе подијељена у 3 вишечлане изборне јединице из којих се укупно бира 9 посланика, и још 5 са компензационима листама.

Парламент БиХ, поред Представничког дома, има и Дом народа којег чини 15 делегата: 5 Срба, 5 Хрвата и 5 Бошњака. Делегате српског народа бирају посланици Народне скупштине Републике Српске.

И Народна скупштина РС има Вијеће народа које се састоји од 28 делегата. По 8 долази из реда три конститутивна народа, и још 4 који представљају националне мањине (остале). Ове делегате бирају ад хок формирани клубови који се састоје од посланика из одговарајућег народа, а ако ових посланика нема довољно, онда се ад хок клубови допуњавају одборницима из реда одговарајућег народа.

Вијеће народа разматра законе, прописе и акте које доноси Народна скупштина РС и одлучује да ли су њима повријеђени витални национални интереси конститутивних народа.

Парламент Федерације БиХ чини 98 посланика који се бирају из 12 изборних јединица. Федерација БиХ има и средњи ниво, тј. кантоне (хрватски назив је жупанија). Кантони имају своје скупштине, владе итд.

Становници Дистрикта Брчко се за опште изборе одлучују за бирачу опцију Република Српска или Федерација БиХ. Дистрикт Брчко има и своју скупштину, чији се посланици бирају директно, слично као одборници у осталим општинама. Градоначелника Дистрикта бирају посланици Скупштине дистрикта, значи овај избор је индиректан.

Историјат СНСД

Први вишестраначки избори у Босни и Херцеговини одржани су 18. новембра 1990. године. Милорад Додик је у тај сазив скупштине изабран као члан Марковићевог Савеза реформских снага. Већина српских посланика, укључујући М. Додика напушта Парламент БиХ и 24. октобра 1991. године формира Скупшину српског народа у БиХ. Деветог јануара 1992. године ова Скупштина је прогласила Републику Српску Босну и Херцеговину. Због неслагања са програмом и начином рада СДС-а, Додик формира Клуб независних посланика и тако постаје прва опозиција Караџићу. Клуб је дјеловао све ратно вријeme, до потписивања Дејтонског споразума и престанка рата у БиХ.

Одмах након рата, у јануару 1996. године покренута је иницијатива да Клуб прерасте у политичку странку, а 10. марта 1996. године на оснивачком Сабору конституишу се органи и Странка независних социјалдемократа почиње са радом. За првог предсједника странке изабран је Милорад Додик, а за генералног секретара Ненад Баштинац. Руководство убрзано ради на формирању општинских организација и припремама за изборе. До почетка избора, формирано је десетак општинских одбора СНСД: од Бање Луке, Лакташа, Српца, Грађишке, преко Добоја до Пелагићева... СНСД на првим изборима наступа у оквиру коалиције Народни савез за слободан мир и добија једно посланичко мјесто. На локалним изборима 1997. године Странка је побиједила у дviјe општине - Лакташима и Српцу, где успијева са коалиционим партнерима да формира локалну власт.

На драматичној сједници Народне скупштине 18. јануара 1998. године, на приједлог Биљане Плавшић, Милорад Додик је изабран за Предсједника Владе Републике Српске. На општим изборима 1998. године СНСД већ осваја 6 мандата у Народној скупштини Републике Српске. Иако након ових избора СНСД није имао већину у НС РС, Милорад Додик је остао Предсједник Владе све до јануара 2001. године.

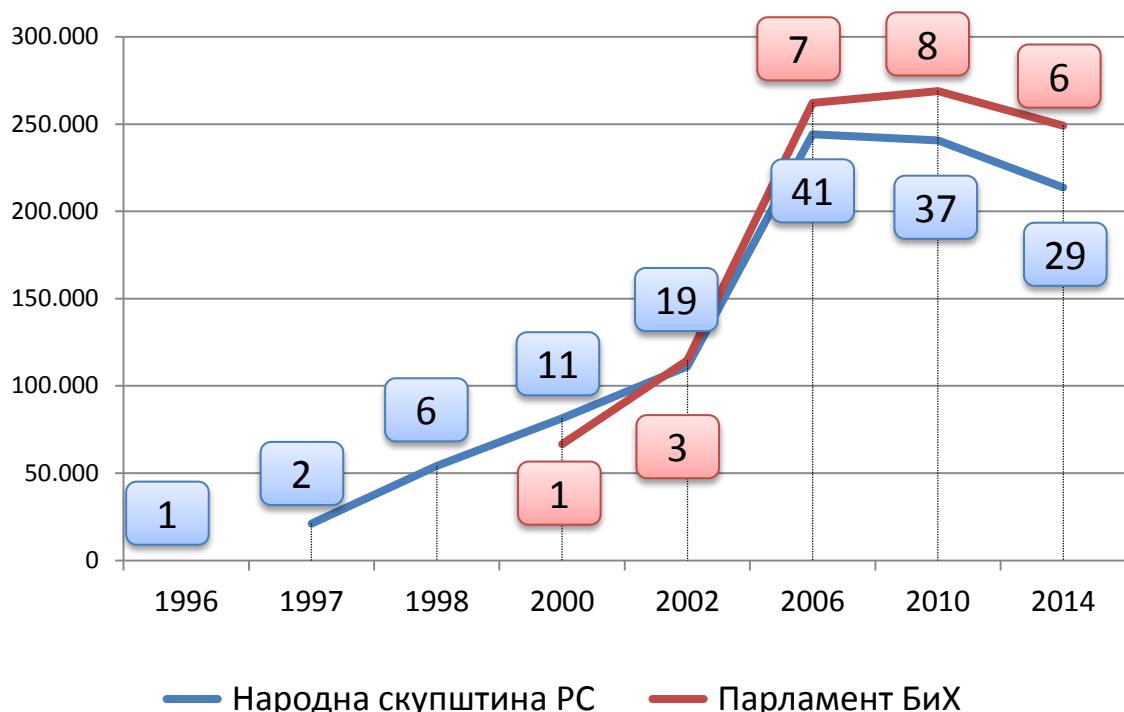
Од 2001. до почетка 2006. године СНСД дјелује као опозициона странка, и то вријеме је искориштено за јачање странке и њено омасовљавање. 1999. године већина чланова Социјал-либералне странке је пришла СНСД-у. СНСД-у су пришли и неке мање странке као што су Демократска странка за Бањалуку и Крајину (2000) и Нова радничка странка

(2002). Највеће припајање је извршено 1. маја 2002. године када су се спојили Странка независних социјалдемократа и Демократска социјалистичка партија. Тада и настаје Савез независних социјалдемократа.

Почетком 2006. године, Милорад Додик приhvата мандат за Предсједника Владе РС и по други пут сједа на премијерско мјесто. Општи избори у БиХ су одржани 2006. године и на њима СНСД односи велику побједу. Додик остаје Премијер РС и на тој позицији био је све до краја 2010. године, када је изабран за Предсједника Републике Српске.

Број гласова и број посланика СНСД-а¹

СНСД је побиједио на општим изборима 2010. и 2014. године, тако да је већ 10 година водећа политичка странка у Републици Српској. У Народној скупштини Републике Српске има 29 посланика и члан је владајуће коалиције са Демократским народним

¹ 1996. године СНСД је за Народну скупштину РС и Парламент БиХ наступао у оквиру коалиције Народни савез за слободан мир. 1998. године СНСД је за Парламент БиХ био у Коалицији Слога, а 2000. године за Парламент БиХ наступио у коалицији СНСД-ДСП.

савезом (ДНС) и Социјалистичком партијом (СП). На челу Владе Републике Српске је потпредсједница СНСД-а Жељка Цвијановић.

На општим изборима 2014. године, предсједник СНСД-а Милорад Додик по други пут је изабран за Предсједника Републике Српске.

Организација СНСД

Организациона структура утврђена је **Статутом СНСД**. Статут није непромјењив документ, и у циљу што ефикаснијег функционисања странке, на Сабору се врше његове допуне и измене. Статут је доступан на: http://www.snsd.org/images/dokumenti/statut/statut_2015.pdf

Свака општина у РС се састоји од мјесних заједница, па у складу с тим СНСД има организациону јединицу која најчешће обухвата територију мјесне заједнице. Та основна јединица назива се **мјесни одбор** (МО). Због великог броја чланова и повећања ефикасности рада, СНСД је утврдио принцип да се велики мјесни одбори дијеле на мање одборе који су везани уз једно бирачко мјесто. Тренутно СНСД има преко 2000 мјесних одбора у Републици Српској и Федерацији БиХ.

Мјесни одбор чине предсједник МО, потпредсједник, представник младих и представница жена. Зависно од величине и броја чланова, МО може имати и више чланова. Мјесни одбор је тачка у којој најчешће долази до контакта странке и грађана - бирача, те се њиховом развоју посвећује посебна пажња. Лице странке које грађани виде је управо мјесни одбор и активности тог одбора „на терену“.

Сљедећа степеница у организацији СНСД-а је **општински одбор** (ОО), односно **градски одбор** (ГрО) који су задужени за организацију СНСД-а на територији једне општине/ града. СНСД тренутно има око 90 општинских и градских одбора у РС и ФБиХ. Општински одбор има предсједника, потпредсједнике, секретара итд. У неким већим градовима, између градског одбора и мјесног одбора уведен је један организациони ниво - **рејонски одбор**. Оперативни орган на нивоу општине/ града је **предсједништво општинског/ градског одбора**. Предсједништво је мање тијело које се чешће састаје и доноси оперативне одлуке.

Највиши орган одлучивања у периоду између два Сабора је **Главни одбор СНСД** (ГО), који броји око 300 чланова. У Главни одбор се бирају представници скоро свих општинских одбора из Републике Српске и ФБиХ, а кооптирају се и посланици, делегати итд. На приједлог Предсједника СНСД Главни одбор бира:

- **Генералног секретара СНСД** - стара се о спровођењу политике СНСД на свим нивоима организације;
- **Потпредсједнике СНСД** - помажу Предсједнику у обављању послова за које их он задужи и овласти; и
- **Политички савјет и Савјет за друштвено-економска питања** - савјетодавно-политичка тијела.

Мање и оперативније тијело, које се чешће састаје, је **Предсједништво СНСД**, који се састоји од 45 чланова и представља политичко-извршни и оперативни орган СНСД којим руководи Предсједник СНСД-а.

Предсједништво СНСД-а на својој сједници именује **извршне секретаре** и то по једног за сваку изборну јединицу за Народну скупштину Републике Српске и једног за ФБиХ.

Предсједник СНСД-а у циљу оперативнијег рада сазива **Извршни комитет СНСД** који броји 10 чланова - предсједник, потпредсједници, генерални секретар, предсједница АЖС, предсједник МСД и предсједник Политичког савјета.

Највиши орган странке је **Сабор**, који се одржава по правилу сваке четврте године. Сабор чине делегати свих ОО и ГрО СНСД-а, а њихов број је у складу са величином одбора. Пети Сабор Савеза независних социјал-демократа одржан је 2015. године. Сабор доноси главне смјернице за политичко дјеловање СНСД-а, усваја измене Статута и бира:

- **Предсједника СНСД** - представља и заступа СНСД, предлаже и спроводи политику, надзире функционисање укупне организације;
- **Главни одбор СНСД** - бави се стратешким питањима провођења политике СНСД утврђене на Сабору;
- **Статутарну комисију** - тумачи Статут и друга општа акта СНСД; и
- **Надзорни одбор** - обавља контролу и надзор рада органа СНСД.

Служба СНСД је професионално тијело који опслужује рад органа СНСД-а, обавља административне, техничке, стручне, помоћне и друге послове. Службом СНСД-а руководи Генерални секретар.

Организација Савеза независних социјалдемократа

У оквиру СНСД-а постоје организације младих и жена. Под младима се подразумијевају сви чланови млађи од 30 година, и они чине организацију која се назива **Млади социјалдемократи (МСД)**. Жене имају своју организацију названу **Актив жене социјалдемократа (АЖС)**. Структура обје организације је слична самој странци, са мјесним, општинским организацијама, предсједништвом и предсједником/ицом ових организационих јединица у оквиру СНСД-а. Одлуком Главног одбора могу се формирати и други организациони облици у оквиру СНСД, као нпр. Актив пензионера.

Чланство у СНСД

Чланство у Савезу независних социјалдемократа је добровољно. Чланом може постати свако лице, без обзира на пол, вјерску и националну припадност. Чланство се стиче потписивањем приступнице чиме са члан обавезује да прихвата Програм и Статут СНСД-а.

По правилу, чланови су учлањују у општинску/ градску организацију по мјесту пребивалишта. Изузетно од овог правила члан може да се прикључи ОО/ ГрО по мјесту школовања или запослења.

Односи у СНСД заснивају се на начелима демократије, слободи политичке мисли и иницијативе, равноправности и међусобном уважавању, сталном и отвореном дијалогу, одговорности руководства и чланства, поштовању и спровођењу демократски усвојених одлука.

Мањина или појединач који се не слажу са одлукама већине имају право да остану при свом мишљењу, да га заступају и бране и да траже преиспитивање одлуке са којом се не слажу, али су обавезни да одлуку већине спроводе.

Предсједник Републике Српске

36 посланика

23 (градо)начелника

400 одборника

90 општинских одбора

2.000 мјесних одбора

АКТИВ ЖЕНА
социјалдемократа

80.000 жена

СНСД

170.000 чланова

МСД

Млади социјалдемократи

30.000 младих

Члан Савеза независних социјалдемократа може бити:

- **активни члан** - учествује у свим активностима СНСД-а; и
- **пасивни члан** - уписан у чланство али нема право да бира и буде биран.

Члан бира тип чланства слободном вољом приликом потписивања приступнице. Пасиван члан може прећи у активне изјашњавањем у матичном општинском/ градском одбору.

Чланство у СНСД-у престаје својевољним иступањем или искључењем.

Против члана чије је понашање и дјеловање усмјерено против одлука страначких органа или члана који својим дјеловањем крши Статут, програмска начела и циљеве СНСД, проводи се страначки поступак.

У страначком поступку могу се изрећи мјере:

- опомена;
- искључење из СНСД.

Финансирање СНСД

СНСД се највећим дијелом финансира **из буџета** органа власти у којима партиципира. У складу са бројем изабраних представника, из буџета општина, Републике Српске, кантона, Федерације БиХ и буџета БиХ институција, издваја се одређени дио средстава за финансирање политичких странака. Тако и СНСД добија новац за своје функционисање.

Такође, СНСД се финансира и **од чланарина**. Сви изабрани и именовани чланови СНСД-а на разне позиције, плаћају такозвану стратешку чланарину. Статут предвиђа да и обични чланови плаћају минималну чланарину, али ова одлука још увијек није ступила на снагу, прије свега због тешке економске ситуације. С обзиром да СНСД у свом чланству има много ђака, студената, незапослених, пензионера и оних са минималним примањима, руководство СНСД жели да се већи терет финансирања странке пребаци на оне који ипак имају виша примања.

Многи чланови, симпатизери, али и предuzeћа у власништву наших чланова и симпатизера дају донације СНСД-у, поготово у току предизборне кампање. Ови су прилози законом ограничени, тако да члан може максимално у једној години донирати 15.000 КМ (што укључује и чланарину), лице које није члан може максимално донирати 10.000 КМ, а правно лице 50.000 КМ.

Статут изричito наводи да **давањем материјалне подршке СНСД-у нико не може остварити додатна или посебна права**.

И што се тиче трошења средстава, СНСД мора да се понаша по стриктним правилима. Прије свега СНСД није профитна организација, те не може да остварује профит у свом раду. Такође, у кампањама, постоје строга правила колико се средстава може потрошити. Тај износ је у директној вези са бројем бирача и тренутно је 30 фенинга по регистрованом бирачу, односно 20 фенинга по регистрованом бирачу код избора за скупштине кантона.

Централна изборна комисија контролише све странке колико и како троше новац у кампањи, и странке имају обавезу да подносе финансијске извјештаје прије и послије кампање. И сви кандидати имају обавезу да поднесу свој имовински картон Централној изборној комисији.

Предизборне кампање

Период када су странке највидљивије у јавности је предизборна кампања. У кампањи циљ је контактирати што више бирача и убиједити их да гласају за СНСД. Али, у

кампању не улазимо неорганизовано и стихијски, већ стратешки и планирано. Суштина кампање је директан контакт са бирачима „од врата до врата“, како се то каже у политичкој терминологији. Поред таквог контакта, постоје и индиректни начини контактирања, а то су наступи наших кандидата на телевизији, радију, изјаве у новинама, саопштења за јавност, друштвене мреже на интернету и слично.

Популаран облик комуникације са бирачима у кампањи је јавни скуп. Ових јавних скупова има различитих величина и формата - мањих скупова на селу са 30-так учесника до великих трибина у градовима које окупљају по неколико хиљада присталица.

Слике из кампање

Док траје предизборна кампања, по општинским и градским одборима се формирају **општински/ градски изборни штабови**. Ријеч штаб није случајно узета из војне терминологије, јер у кампањи странка функционише скоро као војска. Предсједник изборног штаба је командант који командује војском волонтера на терену. Формирају се и **мјесни изборни штабови** по насељима. Они су главни војници пјешадије који освајају терен. Као што у војсци кажу да земља не може бити освојена док на њу не крочи војничка чизма, тако ни бирачи не могу бити убијеђени док активисти СНСД-а заједно са кандидатима, не обиђу домаћинства, препрежашаче све улице, села и засеке и разговарају директно са бирачима.

Најчешће се за шефове изборних штабова постављају људи који имају дosta искуства у предизборним кампањама. СНСД има среће што је од 1996. године, када је основан, до данас у Републици Српској било организовано барем 14 изборних циклуса (у неким

општинама и више), тако да су многи чланови стекли завидно искуство у вођењу кампања.

Сав рад у кампањи је углавном добровољан - ако свако од чланова уложи мало свог времена, труда и знања, може се остварити велики резултат. СНСД је сретан јер располаже са великим бројем чланова. **Циљ у кампањи нам није да мало људи уради пуно, већ да пуно људи уради по мало.** Тако се нико неће осјећати искориштеним, исцрпљеним или злоупотребљеним, већ ће сви осјећати да су допринијели успјеху странке.

Наравно, кампања није само рад, већ и забава. Изборни штаб је мјесто где се ради, али и забавља. Многи се укључују у кампању или уопште у СНСД управо због дружења. Један од задатака шефа изборног штаба јесте да мотивише људе да се укључе у кампању и дају свој допринос. У изборном штабу постоји особа задужена за волонтере. Ова особа увијек треба да зна колико људи има на располагању, где их може послати и шта су они способни урадити. Никад их не шаље на терен неприпремљене, без основних средстава за рад и инструкција.

СНСД брине о томе да сви чланови буду спремљени и обучени за задатке који их чекају у раду странке. Тако се стално одржавају тренинзи и семинари за обуку у вјештинама које су потребне за рад у странци - тимски рад, комуникације, вођење предизборне кампање итд. За кандидате се одржавају тренинзи о медијским наступима, личним кампањама итд. Са поносом можемо рећи да је преко 20.000 чланова СНСД-а прошло разне видове обуке. У оквиру СНСД-а постоји Тренинг центар који координира обуку чланства и располаже мрежом тренера који су спремни да организују обуку било где на територији Републике Српске или Федерације где СНСД има своје присуство.

Активности у СНСД

Као члан СНСД-а можете и требали бисте присуствовати састанцима свог мјесног одбора. То је мјесто где можете покретати иницијативе, постављати питања. Немојте бити пасивни и само слушати шта други говоре. Изнесите своје идеје, предлажите, и ако треба критикујте.

У СНСД-у увијек постоје неке активности, укључите се у њих. Сврха није да скапате од посла већ да дате свој мали допринос, али и да се дружите са осталим члановима, да их упознате и изградите тимски дух. Посебно Млади социјалдемократи (МСД) често имају активности, организују дружења, журке, хуманитарне акције, тренинге, путовања...

Упознајте се са руководством МСД-а, АЖС-а, СНСД-а, питајте их какве се активности планирају, тражите начин да будете укључени у те активности. Немојте само чекати да вас зову. СНСД има огроман број чланова, и тешко је очекивати да сви буду позвани на све активности.

И наравно, одмах јасно кажите шта желите, да ли сте у странци због дружења, рада, стицања искуства или напредовања у професионалној каријери. Који год да је разлог вашег укључивања, сваки је потпуно легитиман. Исто тако и од вас се очекује да понешто урадите. Зато је добро да кажете какве активности сте спремни да радите, које вјештине имате - нпр. можда знате неке стране језике, добри сте у раду на

рачунару, можете помоћи у припреми пропагандног материјала, спремни сте да идете у обилазак терена и сл.

Иницијатива чланова СНСД

С обзиром на то да је СНСД огромна организација, а не располаже са великим бројем професионалаца који се искључиво баве страначком инфраструктуром, тешко је очекивати да све иницијативе могу пoteћи одозго. Зато је свака иницијатива мјесног или општинског одбора пожељна. Важно је направити приједлог о каквој се активности ради, шта је циљ те активности, и шта је потребно да би се активност организовала.

Активности могу бити различите, од малих активности типа подјеле ружа на улици, до вишемјесечних програма обуке. Код осмишљавања ових активности важно је стално имати на уму шта је политичка странка. Политичка странка није хуманитарна организација нити предузеће. Основни циљ странке јесте да разговара са грађанима, да артикулише њихове ставове и претвара их у програмске документе, које онда на одговарајућем нивоу власти покушава да проведе у дјело. Или ако се поједностави, као што предузеће има производ који жели да прода потрошачима, тако и ми имамо наше програме и кандидате, које желимо да продамо бирачима.

Добре теме за активности које организују општински одбори, мјесни одбори или огранци младих и жена су мотивација чланова (да би их што више укључили у рад странке), развијање тимског духа (потребног за сваку активност странке), комуникација (без ње странка не може функционисати), вођење предизборне кампање итд. - то су теме које су окренута ка унутра, ка самом чланству.

Можемо организовати и активности окренуте ка широј популацији - бирачима. Желимо да скренемо њихову пажњу, да их упознамо са нашим дјеловањем, придобијемо да гласају за нас, покренемо на неку акцију и сл. Наравно, без обзира на тренутни број чланова, СНСД увијек треба да има активности окренуте ка придобијању нових чланова. СНСД се „ храни“ новим члановима, јер само они могу да доносе нову енергију потребну за функционисање.

Комуникација у СНСД

СНСД покушава да што боље комуницира са члановима, бирачима, медијима и јавношћу уопште. Сви изабарани и именовани чланови СНСД-а од одборника, преко директора, до премијера и Предсједника Републике, у својим јавним иступима, говоре у своје име, али и у име СНСД-а.

СНСД често организује прес конференције на којима учествују чланови руководства СНСД-а, од републичког до општинског нивоа. Такође, СНСД, али и Млади социјалдемократи, те Актив жена издају саопштења за медије у којима се износе ставови странке о актуелним питањима и проблемима у друштву.

Што се тиче унутрашње комуникације, из Службе СНСД-а у општинске и градске одборе свакодневно иде много упутстава, смјерница и обавјештења. Користе се све расположиве технологије, од факса, преко СМС-ова до електронске поште. По потреби, електронска пошта и СМС-ови се шаљу и широм круга чланства.

Модерни медији се користе у комуникацији СНСД-а према јавности, тако да смо присутни на интернету својом веб страницом, информативним порталом, на Твiterу, Фејсбуку итд. Садржај портала, страница и налога на друштвеним мрежама се свакодневно ажурира, тако да јавност и чланство увијек може пратити ставове СНСД-а о актуелним питањима.

СНСД на интернету

Веб страница Савеза независних социјалдемократа	http://www.snsd.org/
Информативни портал СНСД	http://www.snsd.info/
СНСД на Фејсбуку	https://www.facebook.com/snsd.milorad.dodik/
СНСД на Твiterу	@SNSDDodik

Савез независних социјалдемократа - СНСД

Петра Кочића 5
78000 Бања Лука
Република Српска, БиХ
051/318-492 (тел.)
051/318-495 (факс)
snsd@snsd.org
